

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
सोमवार, दिनांक २९ जून, २०२६
(सकाळी ११-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

दोन : कागदपत्र सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

जलसंपदा मंत्री : महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांचे सन २०२३-२०२४ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व महालेखापाल (गोदावरी व कृष्णा खोरे विकास महामंडळ) (लेखापरिक्षा-१) महाराष्ट्र यांचा स्वतंत्र लेखापरीक्षण अहवाल व त्यावरील महामंडळाचे अनुपालन अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : औचित्याचे मुद्दे

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :-

(१) श्री.महेश लांडगे, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे लक्ष वेधतील :-

"पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका हद्दीतील चिखली, रावेत, तळवडे, निगडी, भोसरी, मोशी, दिघी, वडमुखवाडी आदी परिसरांतील हजारो नागरिक रेड झोन निर्बंधांमुळे विविध अडचणींना सामोरे जात असणे, या निर्बंधांमुळे सुमारे ५० हजार मालमत्ताधारकांच्या मालमत्तांच्या विकासावर मर्यादा येत असणे, बांधकाम परवानग्या, पुनर्विकास, मालमत्ता हस्तांतरण, कर्जपुरवठा तसेच अन्य नागरी सुविधांमध्ये अडथळे निर्माण होत असणे, परिणामी नागरिकांचे आर्थिक नुकसान होत असून त्यांच्या मालमत्तांचे मूल्य घटत असणे, रेड झोनमुळे अनेक भागांतील रस्ते, पाणीपुरवठा, सांडपाणी व्यवस्था, सार्वजनिक सुविधा, गृहनिर्माण प्रकल्प व इतर विकासकामे रखडली असणे, त्यामुळे शहराच्या नियोजनबद्ध विकासाला खीळ बसून नागरिकांमध्ये संभ्रम व असंतोष निर्माण झाला असणे, या परिस्थितीचा उद्योग, व्यापार व स्थानिक अर्थव्यवस्थेवरही प्रतिकूल परिणाम होत असणे, सदर प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी राज्य शासन, संरक्षण विभाग, जिल्हाधिकारी कार्यालय व महानगरपालिका यांच्यात समन्वय साधून तातडीने निर्णय घेणे आवश्यक असणे, नागरिकांना न्याय व शहराच्या विकासाला गती देण्यासाठी शासनाने तात्काळ हस्तक्षेप करण्याची आवश्यकता, यास्तव प्रभावित नागरिकांना न्याय देण्यासाठी, विकासावरील निर्बंध दूर करण्यासाठी व रखडलेल्या विकास प्रक्रियेला गती देण्यासाठी शासनाने करावयाची कालबद्ध कार्यवाही, उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्री. अनंत (बाळा) नर, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईतील जोगेश्वरी (पूर्व) विधानसभा कार्यक्षेत्रातील तक्षशिला सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. या संस्थेची पश्चिम दिशेकडील संरक्षण भिंत अत्यंत धोकादायक अवस्थेत असल्याचे नुकतेच माहे जून, २०२६ मध्ये निदर्शनास येणे, सदर संरक्षण भिंतीच्या खाली आज्ञादनगर, गोणीनगर, संभाजीनगर येथील संरक्षित झोपडपट्टी असून संरक्षण भिंत कोसळून मोठा अपघात झाल्यास सदर झोपडपट्टीमध्ये मोठी जीवित व वित्त हानी होण्याची शक्यता, सदरहू संरक्षण भिंत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने धोकादायक म्हणून घोषित करून नोटीस बजावलेली असणे, सदर संरक्षण भिंतीखाली झोपडपट्टी असल्याने संरक्षण भिंतीचे काम करणे शक्य नसल्याने तात्काळ झोपड्यांचे पुनर्वसन करण्याची आवश्यकता, यासंदर्भात स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १९ मे, २०२५ रोजी व तदनंतर अनेकवेळा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, वांद्रे (पूर्व) यांच्याकडे पत्रव्यवहार करूनही कोणतीच ठोस कार्यवाही न होणे, येत्या पावसाळ्यात कोणतीही मोठी दुर्घटना घडू नये याकरिता तात्काळ तक्षशिला सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. संस्थेची पश्चिम दिशेकडील संरक्षण भिंत बांधण्याकरिता अडथळा निर्माण होत असलेल्या झोपड्यांचे पुनर्वसन करण्याबाबत शासनस्तरावर करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) श्री. मुरजी पटेल, वि.स.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"मुंबईमधील अंधेरी (पूर्व) येथे एकमेव मोठी औद्योगिक वसाहत असून मोठ्या प्रमाणात झोपडपट्टी वसाहत असणे, परंतु अंधेरी (पूर्व) परिसरात एकही सुसज्ज असे महानगरपालिका किंबहुना शासनाचे रुग्णालय नसणे, त्यामुळे खाजगी रुग्णालयातील उपचारांचा खर्च सर्वसामान्य नागरिकांना परवडत नसल्याने नागरिकांची आर्थिकदृष्ट्या मोठ्या प्रमाणात होत असलेली गैरसोय, येथील कामगार, कर्मचारी व मजुरांची संख्या व झोपडपट्टी लक्षात घेऊन भारत सरकारच्या कामगार आणि रोजगार मंत्रालय अंतर्गत येत असलेल्या राज्य विमा योजनेच्या (ESIC) रुग्णालयाची स्थापना करण्यात येणे, परंतु सन २०१८ मध्ये सदरहू रुग्णालयाला आग लागणे आणि या दुर्घटनेत जवळपास १० व्यक्तींचा मृत्यू होणे, तेव्हापासून सदर रुग्णालय बंद पडलेले असणे, सदरचे रुग्णालय पूर्णपणे चालू करण्याबाबत सन २०२५ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात दिनांक ११ मार्च, २०२५ रोजी झालेल्या चर्चेत मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांनी लवकरच रुग्णालय सुरू करण्याचे आश्वासन देऊन रुग्णालयाची पाहणी करून संबंधित अधिकाऱ्यांची संयुक्त बैठक घेणे, परंतु अद्याप रुग्णालय सुरू झालेले नसणे, तसेच रुग्णालयात सुरू असलेली होमीओपॅथी ओपडी बंद करण्यात येणे, त्यानुषंगाने नागरिकांची रुग्णालया अभावी होणारी गैरसोय लक्षात घेऊन याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

पाच : सन २०२६-२०२७ या वर्षाच्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा व मतदान (पहिला दिवस)

- (१) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
- (२) सार्वजनिक आरोग्य विभाग
- (३) महिला व बाल विकास विभाग

(मतास टाकावयाच्या मागण्यांची सूची स्वतंत्रपणे वितरीत केल्याप्रमाणे)

सहा : शासकीय विधेयके :

(अ) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) (क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये श्री. संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२६ चा अध्यादेश क्रमांक ७ - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारणा) अध्यादेश, २०२६ नापसंत करते."

- (ख) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारणा) विधेयक, २०२६

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, अमीन पटेल, नाना पटोले, विकास ठाकरे, श्रीमती ज्योती गायकवाड, डॉ.विश्वजित कदम, सर्वश्री.साजिद पठाण, हेमंत ओगले, रामदास मसराम, अमित झनक व डॉ.नितीन राऊत, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ड) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.भास्कर जाधव, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६ - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या १२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(२) (क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये श्री. संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२६ चा अध्यादेश क्रमांक ८ - महाराष्ट्र रोजगार हमी (सुधारणा) अध्यादेश, २०२६ नापसंत करते."

(ख) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३७ - महाराष्ट्र रोजगार हमी (सुधारणा) विधेयक, २०२६

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३७ - महाराष्ट्र रोजगार हमी (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, अमीन पटेल, नाना पटोले, विकास ठाकरे, श्रीमती ज्योती गायकवाड, डॉ.विश्वजित कदम, सर्वश्री.साजिद पठाण, हेमंत ओगले, रामदास मसराम, अमित झनक व डॉ.नितीन राऊत, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३७ - महाराष्ट्र रोजगार हमी (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ड) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.भास्कर जाधव व हारुन खान, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३७ - महाराष्ट्र रोजगार हमी (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही

सभागृहांच्या १२ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ब) विधानपरिषदेने संमत केल्याप्रमाणे विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये श्री. संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२६ चा अध्यादेश क्रमांक ६ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०२६ नापसंत करते."

(ख) सन २०२६ चे विधानपरिषद विधेयक क्रमांक १० - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२६

(क) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

(क) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये श्री. संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०२६ चा अध्यादेश क्रमांक ९ - महाराष्ट्र नगरपालिका कायदे (सुधारणा) अध्यादेश, २०२६ नापसंत करते."

(ख) सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र नगरपालिका कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२६

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.संजय मेश्राम, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र नगरपालिका कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री.अस्लम शेख, विजय वडेटीवार, अमीन पटेल, नाना पटोले, विकास ठाकरे, श्रीमती ज्योती गायकवाड, डॉ.विश्वजित कदम, सर्वश्री.साजिद पठाण, हेमंत ओगले, रामदास मसराम, अमित झनक व डॉ.नितीन राऊत, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२६ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र नगरपालिका कायदे (सुधारणा) विधेयक, २०२६ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सात : (गुरुवार, दिनांक २५ जून, २०२६ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव)

सर्वश्री आदित्य ठाकरे, विजय वडेटीवार, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, नाना पटोले, डॉ.जितेंद्र आव्हाड, श्री. सुनिल प्रभू, डॉ.नितिन राऊत, सर्वश्री रोहित पवार, दिलीप सोपल, अमिन पटेल, संदिप क्षीरसागर, अजय चौधरी, अस्लम शेख, बापूसाहेब पठारे, डॉ. राहूल पाटील, सर्वश्री अमित देशमुख, रोहित पाटील, कैलास घाडगे-पाटील, डॉ. विश्वजीत कदम, सर्वश्री उत्तमराव जानकर, सुनील राऊत, अमित झनक, नारायण पाटील, संजय पोतनीस, शिरीषकुमार नाईक, अभिजीत पाटील, नितीन देशमुख, संजय मेश्राम, राजू खरे, वरुण सरदेसाई, श्रीमती ज्योती गायकवाड, सर्वश्री अनंत (बाळा) नर, हेमंत ओगले, हारुन खान, विकास ठाकरे, महेश सावंत, साजिद खान पठाण, मनोज जामसुतकर, रामदास मसराम, अनिल मांगुळकर, गजानन लवटे, सिध्दार्थ खरात, संजय देरकर, बाबाजी काळे, प्रविण स्वामी, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव :- (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"महाराष्ट्र शासनाने गृहनिर्माण धोरण जाहिर करणे, तथापि सदर गृहनिर्माण धोरणाची अद्याप पर्यंत पूर्णपणे अंमलबजावणी न होणे, राज्य शासन, एमएमआरडीए, पोलीस, शासनाची महामंडळे इत्यादींच्या कर्मचाऱ्यांसाठी मुंबई शहरातील वांद्रे, वरळी, घाटकोपर, मालाड, गोरेगाव व मरोळ इत्यादी ठिकाणी शासकीय वसाहती असणे, सदर वसाहती अत्यंत जीर्ण झालेल्या असणे, त्यांची योग्य प्रकारे दुरुस्ती व देखभाल होत नसणे, सदर वसाहतींमध्ये राहणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची घरे मालकी हक्काने देण्याची होत असलेली मागणी, मुंबई शहरातील अरुंद रस्ते विकसित करताना येथील झोपड्या निष्कासित करून २ किलोमीटरच्या परिसरात पर्यायी घरे देण्याची होत असलेली मागणी, यासाठी एसआरए, म्हाडा व महापालिकेकडून प्रकल्पग्रस्तांना घरे देण्यासाठी त्याच परिसरात इमारतींची निर्मिती करणे आवश्यक असणे, प्रकल्पबाधित रस्त्यामधील घरे २०११ च्या सशुल्क धोरणानुसार देवनार येथे पर्यायी घरे देण्याबाबत महापालिकेने घेतलेला निर्णय, या निर्णयास नागरीकांचा असलेला विरोध, इमारतींच्या विकास कामांसाठी होत असलेली बेसुमार वृक्षतोड, वृक्षतोडीमुळे होणारा पर्यावरणाचा न्हास, मुंबईतील फुटपाथवरील वाढते अतिक्रमण, ठाणे महानगरपालिकेअंतर्गत सुमारे २,८००/- कोटी रुपयांचा उघडकीस आलेला टीडीआर घोटाळा, ठाणे शहरातील कोठारी कंपाऊंडमध्ये झालेले मोठ्या प्रमाणावरील अनधिकृत बांधकाम, मिरा भाईंदर महापालिकेतील गैरव्यवहार व कांदळवनांवर (मॅग्रोव्ह) मातीचा भराव टाकून पाण्याची योजना मंजूर करणे, सन २००० मध्ये कळस गावाचा पुणे महानगरपालिकेत समावेश होऊनही स.नं. १२६ मधील स्मशानभूमीकडे जाणाऱ्या रस्त्याची जागा मनपाने ताब्यात घेतलेली नसणे व जागा मालकांना मोबदलाही दिलेला नसणे, परिणामी अंत्यविधीसाठी जाणाऱ्या नागरिकांना रस्ता वापरण्यासाठी जागा मालकांशी करार करून पैसे द्यावे लागणे, ही अत्यंत गंभीर व नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांशी संबंधित बाब असणे, तसेच पुणे विकास आराखड्यातील विश्रांतवाडी चौक ते धानोरी मुख्य रस्ता गेली तीस वर्षे होऊनही अरुंद असल्याने प्रचंड वाहतूक कोंडीचा सामना करावा लागणे, राज्यातील सर्वच महानगरपालिकांमध्ये विविध विकासकामे, पायाभूत सुविधा, रस्ते, पाणीपुरवठा, स्वच्छता,

कचरा व्यवस्थापन व सार्वजनिक सेवा यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार झाल्याच्या तक्रारी सातत्याने समोर येत असणे, कोट्यवधी रुपयांचा निधी खर्च होऊनही अनेक शहरांतील रस्त्यांची दुरवस्था, अपुरी स्वच्छता व्यवस्था, पाणीपुरवठ्यातील अनियमितता, वाहतूक कोंडी आणि नागरिकांना भेडसावणाऱ्या मूलभूत समस्यांमध्ये अपेक्षित सुधारणा झालेली दिसून न येणे, शहरातील वाढत्या प्रदुषणामुळे नागरिकांच्या आरोग्याचा निर्माण झालेला प्रश्न, यामुळे सार्वजनिक निधीचा अपव्यय होऊन नागरिकांच्या कररूपाने जमा झालेल्या पैशांचा योग्य वापर होत नसल्याची भावना जनतेमध्ये निर्माण होणे, राज्यातील महानगरपालिकांमधील मागील काही वर्षांतील विकासकामांची स्वतंत्र चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांवर जबाबदारी निश्चित करून कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही."

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : २८ जून, २०२६.

जितेंद्र भोळे,

सचिव-१,

महाराष्ट्र विधानसभा.